

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА ОСНОВИ АКАДЕМІЧНОГО ПИСЬМА

Міжнародна практика упровадження принципів академічної доброчесності, складовою частиною якої є боротьба з проявами плагіату, вже кілька десятиліть діє на інституційному рівні.

У жовтні 1992 року у США був заснований Центр академічної доброчесності для боротьби з шахрайством, плагіатом та академічною недоброчесністю у вищій освіті. У 2010 році Центр офіційно набув статусу міжнародного (International Center for Academic Integrity – ICAI). Організація працює на шести континентах більш як у двадцяти країнах. Членство в ICAI поширюється на організації, академічні спільноти, викладачів, адміністраторів, студентів та співробітників установ-учасників. ICAI пропонує оцінювальні послуги, ресурси та консультації своїм членам, а також щорічно проводить міжнародні конференції з питань академічної доброчесності.[1]

У Європі під егідою ЮНЕСКО у 2004 році відбулась міжнародна конференція з питань академічної доброчесності, за результатами якої було прийнято Бухарестську Декларацію з етичних цінностей та принципів вищої освіти в Європі. В Декларації наголошено, що цінності та етичні стандарти, які підтримують і розвивають сучасні університети, мають вирішальний вплив на академічний, культурний та політичний розвиток вчених, студентів та персоналу. Ключовими цінностями академічної спільноти є чесність, довіра,

справедливість, повага, відповідальність. Ці цінності мають вирішальне значення для забезпечення ефективного навчання та якісних досліджень. [2]

Існують також успішні моделі підтримки академічної доброчесності на рівні окремих навчальних закладів. Австралійський Університет м. Кертін (Curtin University) зобов'язує усіх нових студентів на початку навчання виконати програму курсу академічної доброчесності (Academic Integrity Program). Мета програми – допомогти студентам ознайомитись із концепцією академічної доброчесності, цінностями Університету та його очікуваннями від них, як членів університетської академічної спільноти. Програма надає студентам інструменти для успішного подолання складних ситуацій, які можуть загрожувати їхній академічній доброчесності. Теми включають етику, цінності університету, культуру посилань, плагіат, шахрайство, помилкові вчинки та можливі наслідки. На сайті університету існує окрема сторінка, присвячена академічній доброчесності та університетській політиці із запобігання плагіату, де розміщені Керівництво із запобігання плагіату для студентів, Правила коректного цитування, оформлення посилань, складання списку використаних джерел тощо. [3]

До завдань курсу англійського академічного письма входить навчання умінням і навичкам написання наукового звіту, статті, анотації, реферату, виступів, тез, доповідей з використанням наочності (графіків і таблиць), резюме (summary) або відгуку на статтю (review) з урахуванням існуючих норм англійського писемного мовлення для академічних/наукових цілей. Курс академічного письма передбачає розвиток у слухача таких навичок і вмінь: навички критичного мислення, необхідні при використанні інформації з різних джерел (книг, статей, мережі Інтернет), стисло викладати зміст тексту, організувати текст як послідовність абзаців з їх заголовками та

підзаголовками; коректно наводити цитати; укласти бібліографію; стилістично грамотно вибудувати речення і вживати слова у таких видах наукових текстів: есе, доповідь, звіт, анотація. Реферат – короткий виклад змісту одного або декількох документів. Курсова робота – вид самостійної навчально-наукової роботи з елементами дослідження, виконується з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань. Бакалаврська робота – кваліфікаційна науково-дослідна робота, виконана студентом на завершальному етапі навчання, з метою захисту й отримання академічного ступеня бакалавра. Дисципліна «Основи академічного письма» покликана формувати академічну культуру, академічну грамотність, практичні навички усної й писемної мови, необхідні для успішного навчання та майбутньої професійної діяльності. Навчальний курс «Основи академічного письма» має міждисциплінарне спрямування: мовленнєві питання тісно переплітаються з фаховими, формуючи вміння професійно висловлюватися, створювати власні спеціальні тексти; здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень українською та іноземною мовами.[4] Він спрямований на розвиток фахових компетентностей, таких як: здатність дотримуватись етики досліджень, правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності; здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, оцінювати рівень власної фахової компетенції та підвищувати професійну кваліфікацію, адаптуватися до змін у професійній діяльності; здатність здійснювати наукову та науково-педагогічну діяльність у сфері природничих наук у різних закладах освіти.

Список використаних джерел:

1. International Center for Academic Integrity [Електронний ресурс] // Official website. – Режим доступу: <http://www.academicintegrity.org/icaei/home.php>
2. The Bucharest Declaration on ethical values and principles of higher education in the Europe Region [Електронний ресурс] // Independent Kazakh Agency for Quality Assurance in Education. – Режим доступу: <http://iqaa.kz/en/bologna-process/the-main-documents-of-the-bologna-process>
3. Academic Integrity [Електронний ресурс] // Curtin University. – Режим доступу: <http://academicintegrity.curtin.edu.au/>
4. Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма: Методичні рекомендації та програма курсу. – К., 2016. – 61 с.